

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Co/652/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912213021
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6912213021.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zast. Fridrich Paľko, s. r. o. Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421 proti odporcovi Slovenská republika, ktoré koná Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073 na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozhodnutiu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 9C/199/2012-13 zo dňa 13. februára 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 9C/199/2012-13 zo dňa 13. februára 2014 p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozhodnutím uložil navrhovateľovi, aby v lehote 10 dní od jeho právoplatnosti zaplatil Slovenskej republike na účet konajúceho súdu súdny poplatok za námietku zaujatosti vo výške 66,- Eur.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ podal na súd návrh na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, v ktorom vzniesol námietku zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu. O námietke zaujatosti rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici tak, že sudcov okresného súdu z prejednávania a rozhodovania tejto veci nevylúčil, okrem toho sudcu, ktorý konal v navrhovateľom uvedenej exekučnej veci.

Uloženie poplatkovej povinnosti odôvodnil okresný súd tým, že navrhovateľ bol oslobodený od platenia súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 1 písm. k) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej Zákon o súdnych poplatkoch), avšak oslobodenie celého konania od súdneho poplatku sa nevzťahuje na súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti podľa položky č. 17a) sadzobníka súdnych poplatkov. Od povinnosti zaplatiť tento poplatok možno oslobodiť účastníka iba postupom podľa § 138 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP). Vecné oslobodenie účastníka od súdneho poplatku podľa § 4 Zákona o súdnych poplatkoch sa vzťahuje iba na súdny poplatok za návrh, za odvolanie, dovolanie, návrh na obnovu konania, výkon rozhodnutia a exekúciu (§ 4 ods. 4 zákona).

Proti rozhodnutiu okresného súdu podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote navrhovateľ. V odvolaní uviedol, že námietku zaujatosti podľa § 15a) ods. 1 OSP nepodal, preto je spoplatňovanie fiktívneho návrhu bezpredmetné. Podanie navrhovateľa, ktoré okresný súd posúdil ako námietku zaujatosti a podrobil ju spoplatneniu neobsahuje obligatórne náležitosti predpísané v § 15a ods. 3 OSP pre námietku zaujatosti, preto ho po obsahovej stránke nemohol súd vyhodnotiť ako námietku zaujatosti.

Navrhovateľ poukázal na znenie návrhu na začatie konania, v ktorom uviedol, že inak vecne a miestne príslušný okresný súd nemôže vo veci konať, pretože jeho sudcovia sú z prejednávania veci vylúčení, keďže majú pomer k veci a k účastníkom konania a sú teda vo veci zaujatí. Okresný súd mal preto

postupovať zákonným spôsobom a podľa ust. § 12 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 12 ods. 3 OSP požiadať príslušný krajský súd, aby prikázal vec na prejednanie inému súdu toho istého stupňa. Vo veci pritom nejde o vhodnosť, ale o nutnosť. Vec musí byť prikázaná inému súdu preto, aby konanie bolo spravodlivé a vo veci samej rozhodoval nestranný a zákonný sudca. Navrhovateľ uviedol, že očakával postup podľa ust. § 15 OSP, pretože tvrdené okolnosti neoznamuje súdu v rámci odôvodnenia námietky zaujatosti podľa ust. § 15a OSP. Preto nie je možné, aby okresný súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti.

Navrhovateľ v odvolaní odkázal na vybrané rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z ktorých podľa jeho názoru vyplýva, že v danom prípade sa jednalo o dôvod vylúčenia, resp. nevylúčenia sudcov, ktorý nie je v zmysle zákona o súdnych poplatkoch poplatkovým úkonom, za ktorý by vznikla povinnosť platiť súdny poplatok.

Zároveň uviedol, že z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky možno vyvodiť, že tvrdenie účastníka konania, podľa ktorého v jeho veci nekoná zákonný sudca, treba považovať za námietku zaujatosti z objektívneho pohľadu.

Navrhovateľ ďalej uviedol, že mu nie je možné uložiť povinnosť platiť súdne poplatky, pretože podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch je súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatkov oslobodené. Rovnako sa to týka poplatkov za podané návrhy vo veci samej, za znalecké dokazovanie, či za návrhy na vylúčenie sudcov. V zmysle citovaného ustanovenia navrhovateľ v konaní súdne poplatky neplatí. S poukazom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil bez náhrady.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods.1 a § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia pojednávania a odvolaním napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že navrhovateľ v návrhu na začatie konania o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy uviedol, že vecne a miestne príslušný súd, ktorý by bol inak oprávnený vec prejednať je štátnym orgánom, ktorý svojím konaním vyvolal skutočnosť zakladajúcu práva uplatňované v návrhu. Okresný súd zapríčinil svojim nelegálnym konaním (nesprávnym úradným postupom) vznik škody na strane navrhovateľa, preto nemôže byť zároveň orgánom súdnej moci, ktorý bude o tejto škode rozhodovať. Uviedol, že pridelenie veci niektorému zo sudcov okresného súdu by porušilo právo navrhovateľa na prerokovanie veci nezávislým a nestranným súdom, pretože podľa rozvrhu na súde neexistuje sudca, ktorý by nebol vo veci zaujatý. V zmysle § 12 OSP požiadal, aby nadriadený súd rozhodol pred prvotným prejednaním veci o prikázaní veci inému súdu, pretože sudcovia miestne a vecne príslušného okresného súdu sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a účastníkom konania.

Okresný súd predložil Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu nadriadenému vec na rozhodnutie o námietke zaujatosti vznesenej navrhovateľom. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol, že okrem sudcu, ktorý konal v exekučnej veci, nie sú ostatní sudcovia okresného súdu z prejednávania a rozhodovania veci vylúčení. V odôvodnení uviedol, že osvojac si názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozhodnutí sp. zn. 4Ndz/1/2012 zo dňa 24. 01. 2012 nepovažoval za prijateľné paušálne vylúčovanie sudcov toho ktorého súdu len preto, že sa nárok na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy v konaní proti Slovenskej republike odvíja z navrhovateľom tvrdeného nesprávneho úradného postupu okresného súdu, na ktorom sudca vykonáva funkciu.

Podľa § 5 ods. 1 písm. g) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov účinného do 30. 09. 2012, poplatková povinnosť vzniká podaním námietky zaujatosti účastníkom konania podľa osobitného predpisu (Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 4 ods. 1 písm. k) cit. zák., od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) cit. zák., poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa pol. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu Zákona o súdnych poplatkoch, za vznesenie námietky zaujatosti účastníkom konania sa vyberá poplatok 66 Eur.

Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu o uložení povinnosti navrhovateľovi zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti podľa pol. 17a Zákona o súdnych poplatkoch je správne.

Navrhovateľ v odvolaní namietal, že prvostupňový súd nesprávne interpretoval jeho vyjadrenia uvedené v návrhu, keďže žiadnu námietku zaujatosti nepodal. Ako odvolací súd zistil zo spisového materiálu, okresný súd predložil sporné vyjadrenie navrhovateľa nadriadenému súdu na rozhodnutie o vylúčení sudcov okresného súdu z prejednávania a rozhodovania veci. Nadriadený súd posúdil vyjadrenie navrhovateľa ako námietku zaujatosti a o nej právoplatne rozhodol. Pokiaľ navrhovateľ nesúhlasil s interpretáciou svojho podania, vykonanou okresným a nadriadeným súdom, bolo v jeho dispozičnej autonómii jednoznačne formulovať, že námietku zaujatosti voči konajúcim sudcom nevzniesol a súhlasí s tým, aby vo veci rozhodoval sudca, ktorému bola vec pridelená náhodným výberom. V rozpore s tým navrhovateľ trval na tom, aby nadriadený súd rozhodol o prikázaní veci inému súdu, pretože sudcovia miestne a vecne príslušného súdu sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a účastníkom konania. Pritom zákonným predpokladom pre prikázanie veci inému súdu postupom podľa § 12 ods. 1 OSP je, že všetci jeho sudcovia sú z jej prejednávania vylúčení.

Vnútorne rozporným sa potom javí odkaz navrhovateľa na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 331/09 zo dňa 8. októbra 2009, podľa ktorého tvrdenie účastníka konania, že vo veci nekoná zákonný sudca, treba považovať za námietku zaujatosti, a to z objektívneho pohľadu. Aj v zmysle citovaného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky okresný súd a krajský súd správne dospeli k záveru, že navrhovateľ vzniesol námietku zaujatosti, pretože v návrhu opakovane žiadal odňatie veci okresnému súdu z dôvodu, že sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na ich pomer k veci a účastníkom konania.

Subjektívny názor účastníka konania nezakladá bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z nestranného a nezaujatého rozhodovania, a to ani vtedy, ak sudca má prejednať a rozhodnúť vec, v ktorej je žalovaný súd, na ktorom vykonáva súdnictvo (Uznesenie Najvyššieho súdu SR 3Nc 14/2010 zo dňa 31.05.2010). Okresný súd preto správne vyhodnotil podanie navrhovateľa ako námietku zaujatosti a správne mu uložil aj povinnosť zaplatiť za jej podanie súdny poplatok.

Navrhovateľ v odvolaní podporne pre prípad, že by súd vyhodnotil jeho podanie ako námietku zaujatosti namietol, že mu podľa pol. 17a Zákona o súdnych poplatkoch účinného v čase podania návrhu vo veci samej nebolo možné uložiť povinnosť platiť súdne poplatky, pretože podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k) ZoSP bolo súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od poplatkov. S týmto názorom navrhovateľa nie je možné sa stotožniť.

Vecné oslobodenie od platenia súdneho poplatku upravené v § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch účinnom do 30. 09. 2012 ustanovovalo, že od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Podľa § 4 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch účinnom do 30. 09. 2012 sa oslobodenie podľa ods. 1 a 2 vzťahovalo aj na konanie o odvolaní, dovolaní, obnove konania a výkone rozhodnutia alebo exekúcii. Ani vtedy sa nevzťahovalo na iné podania účastníka, než bol návrh vo veci samej a prípadné úkony účastníka spočívajúce v podaní odvolania, dovolania, návrhu na obnovu konania, návrhu na výkon rozhodnutia a exekúcie. Ostatné úkony účastníka, ktoré vykonal vo veci samej podliehali poplatkovej povinnosti, pokiaľ ich zákon o súdnych poplatkoch spájal s príslušným úkonom. Účastník mal aj v týchto prípadoch možnosť požiadať o oslobodenie od povinnosti platiť súdne poplatky v zmysle ust. § 138 OSP, čo však navrhovateľ v prejednávanej veci neurobil.

Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia okresného súdu poukazuje odvolací súd na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, napr. Uznesenie II. ÚS 124/2011 z 30.03.2011,

Uznesenie I. ÚS 446/2013 z 03.07.2013 a Uznesenie I. ÚS 534/2013 z 11.09.2013, podľa ktorej sa vecné oslobodenie občianskeho súdneho konania od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch nevzťahuje na platenie súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti podľa pol. č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa, ktoré je vo výroku vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.